

VEČERNI LIST

Posamezna številka 60 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 60 vin.

Cene po pošti:

za celo leto . R 300—

za pol leta . R 150—

za četrt leta . R 75—

za 1 mesec . R 30—

Za Ljubljano mesečno / R

Za inozemstvo mesečno R 12—

Uredništvo in uprava:

Kopitarjeva ulica št. 6

Uredn. telefon št. 50

Kršč. soc. delavsko gibanje med Hrvati.

»Narodna Politika« napoveduje v uvodniku dne 8. t. m. začetek dela za krščansko-socialno delavsko organizacijo na Hrvaškem. List naglašja, da je v Jugoslaviji poleg agrarnega vprašanja najvažnejše delavsko vprašanje. Da more postati to vprašanje nevarno samemu obstoju države, smo pravkar doživeli. Topot smo krizo srečno prestali, toda njen vir je ostal nezasan. Javnost in država morata računati s tem, da bo prihodnji komunistični poizkus vse resnejši in temeljitejši pripravljen. Biti si moramo na jasnem, da se komunisti niso odrekli svojemu revolucionarnemu programu in da ga bodo skušali za vsako ceno izvesti; a sila, ki je topot pomagala, utegne prihodnje odrediti. Samo en način je, ki more pogasiti tleči ognjenik, a to je rešitev delavskega vprašanja potom socialne reforme v duhu krščanske pravičnosti. Po tem edino pravem potu so krenili doslej samo Slovenci, ki so postavili nasproti komunistom krščansko-socialno delavsko gibanje. To gibanje se mora razliti s severa na jug po celi naši državi, predvsem ap mora krepko objeti hrvatske kraje, hrvatsko delavstvo. Na Hrvaškem smo doslej že imeli kulturno in politično hrvatsko socialno gibanje, sedaj pa začnemo tudi s strokovno delavsko organizacijo, ki se bo naslonila na enako slovensko strokovno organizacijo v okviru Jugoslovanske strokovne zveze. Pri tem upamo, da nas bo hrvatsko delavstvo z veseljem sprejelo in se nam pridružio in računamo na sodelovanje vseh, ki jim je na tem, da se v naši državi delavsko in druga socialna vprašanja srečno rešijo.

To napoved krščansko-socialnega gibanja med brati delavci na Hrvaškem iskreno pozdravljamo in jim nudimo svojo pomoč, želimo desno v nerazdružljivo zavezništvo za boj do zmage! Hrvatski in slovenski delavci, združena v znamenju križa, katerima naj se čim prej pridruži tudi srbski delavec — to bo najtrdnjši jez, ob katerem se bo razbil komunistični val, pa tudi najgotovnejše jamstvo, da se bo naša država uredila na pravičnem socialnem temelju. Živela krščansko-socialna delavska misel v Jugoslaviji!

BOJI V UKRAJINI.

LDU Dunaj, 8. maja. (Dun.KU.) Ukrajinski tiskovni urad javlja iz Kamencja Podolskega: Od 2. maja do včeraj so se vršili ljuji boji za posest kievškega mesta. Boljševiška vojska v Ukrajini je dobila povelje, umakniti se z vsega ozemlja na desnem bregu Dnepra. Prodiranje ukrajinskih upornikov iz Černigova in Poltave pomenja nadaljnji umik rdečih čet. Vsled umika boljševikov iz Kijeva je glavna sila rdečih čet skoraj popolnoma pregnana z ozemlja, ki ga bodo po načrtu ofenzive zasedle poljsko-ukrajinske čete. Razpršeni ostanki na jugu med Olviopolom in Jekaterinoslavom se drže samo še v stelah. Še v teku enega meseca se bo posrečilo, zavarovati najvažnejše železniške zveze na desnem bregu Dnepra, predvsem železniški zvezi Lvov—Odesa in Kijev—Odesa, ter izprazniti Ukrajino na desnem bregu Dnepra, preden se prične boljševiška protiofenziva.

Poljaki — ustavljeni.

LDU Dunaj, 9. maja. (ČTU.) Telegrafno-kompanije javlja, da je poljski pohod v Ukrajini ustavljen. Ukrajinska sovjetska vlada, ki je pobegnila v Harkov, se je vrnila v Kijev.

PONESREČENI ŠTRAJK V FRANCIJI.

LDU Pariz, 9. maja. (Dun. KU.) V očigled ponesrečene stavke železničarjev, rudarjev in pristaniških delavcev je splošna delavska zveza pozvala zveze strokovnih organizacij kovinarjev, stavbinskih delavcev ter delavcev, zaposlenih pri transportih, naj v ponedeljek ustavijo delo. Javno mnenje odobruje odločno stališče vlade, ki se tako dolgo noče pogajati z delavskimi zastopniki, dokler delavci povsod zopet ne prično z delom.

Pogajanja med Jugoslavijo in Italijo.

LDU Belgrad, 8. maja. (Uradno.) Ker so bile v naših in inozemskih časopisih netočno objavljene brzojavke, ki so bile izmenjane med našo delegacijo in g. Nittijem, italijanskim ministrskim predsednikom, kot predsednikom konference v San Remu, smo pooblašeni objaviti njihovo točno vsebino, ki se glasi tako-le: Brzojavka naše delegacije iz Pariza od 26. aprila t. l., naslovljena na g. Nittija kot predsednika konference v San Remu, se glasi tako:

»Nj. ekselenci g. Nittiju, predsedniku konference v San Remu. Po gotovih poročilih se zdi, da je rešitev jadranskega vprašanja prišla na točko, da se bo razpravljala v San Remu. Pri tej priliki ima delegacija kraljestva SHS čast opozoriti Vašo ekselenco in konferenco na nastopna dejstva: Direktni pregovori med kraljevo italijansko vlado in delegacijo kraljestva SHS, ki so se začeli v Londonu in nadaljevali v Parizu s predsednikom ministrskega sveta, g. Nittijem, in ministrom za zunanje stvari g. Scialojem, niso bili prekinjeni. Delegacija dosedaj ni dobila nobenega uradnega poziva, da naj oddide na konferenco. Nezluzbene sugestije, po katerih bi morala delegacija oditi v San Remo, so bile zavisne od našega predhodnega sprejema memorandum od 9. decembra in predloga, stavljenega od strani ministra za zunanje stvari Scialoje, za podlago diskusij. Dosedaj delegacija ni mogla dobiti od kraljevske vlade zahtevanih instrukcij vsled izjemnih razmer, ki so nastale v naši državi (razmer, sličnih razmeram v drugih državah, nastalih posebno vsled stavke železničarjev). Tako delegacija kljub najboljši volji ni mogla priti v San Remo. Zanašamo se na čut pravoljubnosti in uvidevnosti predstavitev velikih sil, da bodo vpoštevale to dejstvo, ki je neodvisno od

naše volje ter jih prosimo, da ne sklenejo nikakršne definitivne rešitve, ki bi mogla prejudicirati prijateljski odločitvi v tem važnem vprašanju, odločitvi, ki bi vplivala na bodoče odnose dveh zainteresiranih narodov. Zagotoviti smem najodločnejše visoko konferenco, da je naša delegacija navdahnjena z najiskrenejšo željo, da se reši jadransko vprašanje v duhu prijateljstva in sporazuma.« Podpis: Trumbić.

Gosp. Nitti je odgovoril naši delegaciji z brzojavko, ki je bila prejeta v Parizu drugi dan, dne 27. aprila in ki se glasi:

Gosp. dr. Ante Trumbiću, ministru za zunanje stvari kraljestva SHS v Parizu. Ker do danes nisem prejel nikakega Vasega poročila, sem obvestil konferenco, da ji bom jutri 27. aprila naznanil odločitev kraljevske vlade o rešitvi jadranskega vprašanja. Vsled tega bom predložil Vašo brzojavko jutri, da se diskusija ustavi. Želim, da bi se razgovori med Vami in mojimi kolegom Scialojem čim prej nadaljevali. Konferenca bo jutri dokončala svoje delo. Prosim Vas, brzojavite v San Remo, kdaj boste pripravljeni priti v San Remo ali kak drug kraj ob meji, kjer bo g. minister Scialoja zadovoljen sestati se z Vami, da nadaljuje prijateljske razgovore. Podpis: Nitti.

LDU Belgrad, 8. maja. Naš minister za zunanje stvari se še vedno nahaja v Belgradu, pričakujoč, da ga italijanski ministrski predsednik Nitti obvesti, kdaj odide italijanska delegacija na dogovorjeno mesto, kjer se bodo vršila pogajanja.

LDU Belgrad, 8. maja. Naš minister za zunanje stvari dr. Ante Trumbić in delegat na mirovni konferenci odpotuje jutri z ekspresnim vlakom v Sestri Ponente na italijanski Rivieri, kjer se bo sestel z italijanskim zunanjim ministrom Scialojem.

Nemški socialni demokrat proti diktaturi.

LDU Dunaj, 8. maja. (ČTU.) V dunajski »Arbeiterzeitung« se havi nemški socialist Stroebl z vprašanjem demokracije in diktature svetov, Stroebl načelno ne odklanja sistema svetov, pač pa pravi, da je nemogoče, nepreizkušen sistem prenesti iz miselnosti konstrukcije v resničnost. Sabotaža demokracije in parlamentarizma bi bila umljiva, ako bi bil sistem svetov preizku-

šeno in za delo sposobno nadomestilo, kar pa ni. S terorističnim sistemom se ne pospešuje gospodarski razvoj, temveč samo vzbujajo ogorčenje med meščanstvom, kakor tudi odpor kmetijskega prebivalstva. Sistem svetov bo sicer še igral važno vlogo, toda vprašanje je, če bosta postala demokracija in parlamentarizem nepotrebna.

Kdo je zasnoval zadnji komunistični puč?

Ljubljana, 10. maja. Zagrebški listi poročajo iz Subotice, da se čim dalje bolj odkriva komunistična krivda na prevratnih dogodkih zadnjega časa. Vse gibanje je organizirala in vodila subotička komunistična stranka, ki je računala z istočasnimi revolucionarnim nastopom v vseh središčih Jugoslavije. A ne samo to, ampak

je bil revolucionarni podkop pripravljen tudi na Slovaškem, kjer so oblasti radi revolucionarnega rovanja zaprla približno 600 komunistov. Vse niti iz Jugoslavije in Slovaške pa so se stekale v Budimpešti. Taka so bila tla, na katerih je zrastel zadnji štrajk.

PROTI KOMUNISTOM.

LDU Berlin, 8. maja. (ČTU.) Francoska vlada je v vsej Franciji prepovedala komunistične shode.

POLOŽAJ NA REKI.

LDU Trst, 7. maja. »Il Lavoratore« poroča z Reke: Položaj na Reki postaja vedno bolj tragičen. Smo na predvečer resnega konflikta med arditii in drugimi vojaki in karabinjerji. Karabinjerji in vojaki brigad Firenze in Sessia so sklenili zapustiti mesto. Nočejo ničesar več slišati o reškem poveljstvu, hočejo svojo svobodo. Končno so razumeli, kakšni politiki morajo služiti. V Kantridi so arditii skušali z oklopnimi avtomobili preprečiti odhod vojakov in karabinjerjev z Reke; toda več karabinjerjev je že dospelo v Opatijo. Reško poveljstvo že čuti, da je zapuščeno in premagano.

D' ANNUNZIO HOČE V ZRAK.

LDU Pariz, 8. maja. (ČTU.) D' Annunzio je izjavil zastopniku lista »Echo de Paris«, da rajši požene v zrak mostove, koldvor, mesto in samega sebe, kakor bi pustil Reko.

RUSIJA IN ČEHI.

LDU Praga, 8. maja. (ČTU.) Minister za zunanje posle Beneš je poslal ljudskemu

komisarju Čičerinu odgovor na rusko noto. Odgovor veli med drugim: Potrjujem sprejem ruske note in ugotavljam da so njena načela o odnosih med osrednjo Evropo in Rusijo v skladu z načeli čehoslovaške vlade. Vsled tega je dana podlaga za neposredna pogajanja. Sprejememo ruski predlog in naznanjamo, da povdarjamo še enkrat naše stališče glede uporabe in postopanja naše vojske na Ruskem in da vpošljemo v Rusijo komisijo, ki dobi pooblastilo pogajati se o vseh v prvi noti omenjenih vprašanjih. Želimo, da doseže Rusija kar najprej blagodejen mir in poudarjamo ponovno, da stremi čehoslovaška politika samo k miru, prijateljstvu in odkritosrčnemu sodelovanju z vsemi demokratičnimi vladami.

STAVKA V RIMU.

LDU Rim, 9. maja. (Brezžično.) Poštni brzojavni in telefonski nameščenci v Rimu so v petek ustavili delo. Vojstvo je zasedlo pošte in brzojavne urade. Ta odredba je povzročila nekaj incidentov. Socialistični poslanci so v zbornici zelo ostro protestirali proti tej odredbi, vsled česar se je morala seja prekiniti. Nameščenci so končno vendarle zopet začeli delo, izvajajo pa pasivno rezistenco.

Zablode.

Komunisti naše države so poizkusili svojo moč. Uverjeni so bili, da se jim posreči nakana, priti na površje in oklicati sovjetsko vlado. V ta namen so z vsemi sredstvi vplivali na delavstvo, pa tudi na druge sloje. Govorili so precej glasno, da pride v najkrajšem času njih ura, ob kateri bodo obračunali z vsemi nasprotniki komunizma in brezverstva.

Ljudstvo, — posebno pa meščanstvo se je v resnici začelo bati komunističnega nasilja, v katerem so raztrosili komunisti sami, najrazličnejše bajke, z namenom zastrašiti ljudi.

Dne 24. aprila t. l. se je imelo odločiti. In res se je odločilo. Komunizem je bil poražen po svoji lastni zaslugi. Tekla je delavska kri, ki bo pričala za vse bodoče čase, kako brezumni in brezvestni so bili voditelji komunistov in kako skrajno nezdruživo so sedanje socialne razmere, ki naravnost kriče do neba.

Komunistovski voditelji izjavljajo, da je treba preprečiti red in zadovoljstvo delavskih slojev. To se pravi: sedanje razorane in razbrskane razmere morajo ostati. Ostati pa mora tudi draginja in z njo zvezano oduševstvo. Delavsko ljudstvo ne sme priti do zadovoljstva, ker bi to pomenilo uničenje komunizma in komunistične revolucije.

In vendar si vsak človek želi zadovoljstva in miru, brez katerega je človeško življenje tu na zemlji pravi pekel. Zato trdimo mi kršč. socialisti, da je nujno, urediti socialno vprašanje, da se delavski sloji zadovolje in se prične zopet redno življenje.

Kakor danes iz svetovnih skušenj, lahko vsakdo, ki hoče, vidi, da komunizem s sedanji načeli delavstva nikdar ne more osrečiti, in tudi za trajno nikjer zmagati ne more, je jasno, da je delavska prihodnost samo v krščanstvu.

Krščanstvo je izraslo iz delavskega stanu. Njega ustanovitelj je bil delavec tesar, ki je zbral okoli sebe neuke delavce, in jim poveril veliko nalogo, nesti nauk ljubezni do Boga in bližnjega v blagor revežem po celem svetu. To krščanstvo, ki je preobrazilo vesoljni svet, posvetilo delo, delavcu dalo čast in veljavo, ima tudi v sedanjih dneh še vedno isto silo. Treba je le, da se naseli v srca vseh in da se vsi po nje-ga naukhi ravnamo.

Vzrok današnje socialne bede je brezverska materijalistična zabloda, ki je po raznih liberalnih, socialističnih in komunističnih organizacijah, zašla tudi v široke delavske mase. Toda kakor hitro bodo te mase spoznale, da se debelštvo in jetika ozdravljata z istim sredstvi, bodo šle tja, kjer je za nje edino pravo mesto — nazaj k krščanstvu. Zabloda liberalizma je rodila kapitalizem na eni in revščino ter sužnost na drugi strani. Zabloda komunizma in soc. demokratizma, pa rodi sovraštvo in smrt. Ne eno ne drugo ne more osrečiti človeške družbe, ki ne pozna sebičnosti in ne pristranosti.

Proč torej od zablod, nazaj k resnici! Delavec!

RAZNE VESTI.

LDU Berlin, 9. maja. (Dun. KU.) »Vossische Zeitung« javlja iz Pariza: »Times« poročajo iz Londona, da je zdravstveno stanje ministrskega predsednika Lloyd Georgea, čeprav ni resno ogroženo, vendar preveč negotovo, da bi se mogla konferenca v Spai določiti za 25. maj.

LDU Pariz, 9. maja. (Brezžično.) Poslaniška konferenca je dovolila turški mirovni delegaciji enomesečen rok, da odgovori na načrt mirovne pogodbe, ki ji je bil izročen.

LDU Amsterdam, 9. maja. (Brezžično.) Kakor poroča »Westminster Gazette«, naznanja brezžična brzojavka iz Moskve, da je pričakovati začetek angleško-ruskih mirovnih pogajanj. Sovjetska vlada je sprejela predlog lord Curzona, naj se pričnejo z angleško vlado pogajanja o ustavitvi sovražnosti v krimskega odseku.

LDU Amsterdam, 9. maja. (Brezžično.) Kakor doznava »Westminster Gazette«, so se ustavile sovražnosti na kavkaški fronti. Sovjetska vlada je predlagala vla-

dam več držav, naj se takoj pričnejo mirovna pogajanja.

LDU Deutsch Altenburg, 10. maja. (Brezlično) V Zablcu je prišlo do resnih spopadov med poljskimi in češkimi delavci, pri čemer je moralo nastopiti vojaštvo. Pet oseb je težko ranjenih.

Politične novice.

+ **Izkoriščanje delavstva po komunistih se nadaljuje.** Naši soc. demokrati oziroma komunisti mislijo menda, da so Trbovlje že kje v kaki sovjetski republiki, ker vladajo s takim nasiljem nad delavci, kakor da bi bili sami tu. Njihova godba potrebuje novih godal. To pa stane sedaj ogromno denarja, katerega imajo »zase« seveda vedno premalo. Prišli so pa prav enostavno do zaključka, kako na lep način dobiti denar. Sklicali so shod soc. dem. delavstva, na katerem so sklenili, da se vsakemu delavcu, brez ozira na to, če je njihov pristaš ali ne, od njegove plače odtrga tri perijode po 2 kroni. Ker je v Trbovljah okrog 5000 delavcev, spravijo na ta način prav lepo vsoto skupaj, in sicer okrog 30.000 kron. Prav lep način, kako priti do kapitala. Kar so sklenili, se sedaj seveda vrši. Pri dveh plačah je bilo že vsakemu delavcu odtegnjeno po dve kroni. Nerazumljivo je le to, na kak način jim gre vodstvo premogokopa tako na roko. Ali iz strahu ali iz simpatije? Ni dovolj, da odtegujejo pri plači mesečno članarino za soc. dem. strok. organizacijo skoro vsem delavcem, katerih je seveda dosti takih, ki iz strahu pred njimi ne protestirajo proti temu, so sedaj še za godbo začeli odtegovati. Naj že vendar enkrat pristojne oblasti napravijo konec temu soc. dem. nasilju, ker to presega sedaj že vse meje.

+ **Glasiło krščansko-socialnega delavstva na Hrvatskem.** »Narodna Politika« poroča, da bo vsak teden ena njenih številčk posvečena krščansko-socialnemu delavskemu gibanju. Dotična številka bo izhajala v petek in se more na njo naročiti posebej. Naročnina stane do konca leta 25 K.

+ **Razmere v Bosni.** Pod tem naslovom priobčuje »Narodna Politika« dopis iz Sarajeva, iz katerega posnemamo: V Bosni še vedno plameni plemenska mržnja med Srbi in Hrvati, ki jo je bila zanetila prejšnja tuja državna oblast. Posebno je med Srbi še vedno močna struja okoli »Srbske Zore«, ki noče ničesar vedeti o kaki Jugoslaviji, ampak hoče za vsako ceno le Veliko Srbijo. Vsakega, ki noče sprejeti srbskega imena in se brezpogojno vtopiti v srbstvu politično in kulturno, označuje za avstrijskega hlapca in izdajalca. Seveda to na hrvatski strani vzbuja odpor. Razen tega obstoja med Srbi globoko sovraštvo proti mohamedancem, ki ima seveda globlje, davne razloge, ki pa danes nimajo več podlage. Tako živi Bosna še danes v ožračju, v katerem življenje in premoženje posameznika nista vselej varna, to pa tembolj, ker tudi sedanja deželna oblast nima ne zmisla ne volje, da bi to ožračje temeljito razčistila in onemogočila red in mir. Ropi in umori so na dnevnem redu. Nedavno so štirje roparji napadli celo vojaškega poveljnika generala Terziča, ko je bil s spremstvom na službenem potovanju; prisilili so ga z orožjem v roki, da jim je izročil vso imovino in celo obleko, ravno tako njegove spremljevalce. General Terzič je bil zato odstavljen s svojega mesta, a oblast je zaprla 50 muslimanov, dasi je dokazano, da so bili napadalci črnogorski vstaši. Teh razmer so mnogo krive tudi nekatere politične stranke, ki se v svoji agitaciji poslužujejo sredstev, ki množice potrjajo v surovosti in jih pehajo še nižje, nego stoje sedaj. — Glavno politično in socialno vprašanje v Bosni je agrarna reforma, ki se mora nemudoma in radikalno izvesti. Tu zastopa ljudska stranka najodločnejše stališče.

+ **Vprašanje o veljavnosti komunističnih mandatov v osješkem občinskem zastopu.** Občinski zastop v Osijeku je sklenil, da tako dolgo ne bo imel sej, dokler se ne odloči, ako so komunistični mandati veljavni ali ne, ker so tudi osješki komunisti položili prisego s pridržkom. V zadnji seji so komunisti odklonili prispevek za Strossmayerjev spomenik z zahtevo, da naj se mesto spomenika zgradi dom v človekoljubne svrhe. Obenem so zahtevali 150.000 K za zgradbo delavskega doma, za katerega je občina že dala brezplačno stavbišče. Predlog je bil sprejet.

+ **Jugoslavlani in predsedniške volitve v Ameriki.** Kakor poročajo hrvatski listi, je dr. Biankini izjavil v Splitu, da bodo jugoslovanski izseljenci v Ameriki o bodočih volitvah volili z demokratsko stranko, ki bo kandidirala za predsednika nekakega Wilsonovega sorodnika, ki kaže naj, več zanimanja za Jugoslavijo.

Širite „Večerni list“!

Radsodba v pravdi ozaplenjenem denarju.

Dr. Rostohar proti inženirju Uhliru.

Ljubljana, 10. maja. V soboto je nadaljeval okrajni sodnik Avsec velezanimivo razpravo o tožbi vseučiliškega docenta dr. Mihajla Rostoharja proti inž. Uhliru. Zasišal je priče Jožeta Potokarja, polkovnika Ljudevita Poura, majorja Martina Colariča, Ernesta Fabjana in Antona Kosa. Vse te priče so bile zaslišane v zadevi tistih 148.000 K, katere je vzel dr. Rostohar iz vagona in se ne ve kje je 141.600 K od njih. Nato je sodnik dobre četrt ure razperilo domov. Dokazovanje je zaključil sodstil dr. Rostohar po vojaki nositi erarično perilo domov. Dokazovanje je zaključil sodnik, ki je dopustil vse predloge, katere sta stavili stranki, ko je še prej vprašal, če stavi kaka stranka še kak predlog. Nato je stavil dr. Oblak predlog, naj se inž. Uhlir v celem obsegu obtožbe obsodi. Dr. Vodusek je v svojem zagovoru povdral, da kar tiče tistih 25 milijonov, je tožba zastarela. Očitka o 141.600 K ni zagrešil g. Uhlir, marveč če je kdo kaj zakrivil, sem to zakrivil jaz, ki sem to v svojem pripravljalnem spisu trdil. Zmanjkalo je res 141.600 K; po mojem prepričanju bi vsak kazenski senat razsodil, da si je dr. Rostohar denarna pisma prilastil. Ko še podasta kratki izjavi dr. Rostohar in inž. Uhlir, naznani sodnik da bo razglasil sodbu v nedeljo dne 9. maja ob 11. dopoldne.

Za sodbu je vladalo velikansko zanimanje, posebno v pravnih in akademskih krogih. Odlično občinstvo je napolnilo razpravno dvorano okrajnega sodišča in prostor pred njo. Dr. Rostohar in inž. Uhlir sta osebno navzoča s svojima zastopnikoma. Sodnik pride in pravi dovtipno g. dr. Oblaku: »Pristojbino za sodbu prosim! 78 K znaša, če jo ne dobim ne bom sodil, ker novi predpisi tako določajo!« Dr. Oblak izroči sodniku kolke katere pritiska na papir in prav počasi narekuje uvod h koncu senačne razprave, v kateri je prvi razpravljaj okrajni sodnik dr. Lajovic enkrat, nadaljeval jo v dveh razpravah svetnik Potrato in jo z dvema razpravama in s posebno razglasitvijo končal okrajni sodnik Avsec. Sodnik nato pokrije baret in razglasi:

SODBO:

Inž. Hugo Uhlir je kriv, da je dne 24. aprila 1919 proti dr. Kraigherju v kavarni »Union« govoril, da si je dal dr. Rostohar na nepošten način po vojaki nositi erarično blago na dom, češ da mu je pripovedoval neki častnik Freywald, da je dobil in dal aretirati dva vojaka, katere sta mu pripovedovala, da neseta ukraden perilo na Rostoharjev dom po njegovem naročilu. V smislu § 493. k. z. se obsodi inž. Uhlir na 5000 K denarne globe, povrniti mora tudi tisti del stroškov, kateri odpade na ta del razprave.

Oprosti se pa inž. Uhlir od obtožbe: I. da bi bil koncem februarja l. 1919

v kavarni »Union« govoril dr. Kraigherju in dr. Ramovšu, da si je dr. Rostohar prilastil milijone.

II. da je v pripravljalnem spisu trdil o dr. Rostoharju, da si je od tujega denarja 141.000 K prisvojil in ga dolžil lažljivo hudo delstva poverbe. Za ta del tožbe nosi stroške dr. Rostohar.

RAZLOGI:

Krivdorek je glede na obdolžitev o srajcah in nahrbtnikih sledeče utemeljen: dr. Kraigher je potrdil, da je inž. Uhlir pripovedoval o Freywaldovi trditvi, da si je dal dr. Rostohar po vojaki nositi na nepošten način blago domov. Govoril je to nedvomno takrat, ko je prišel iz Češkega: dejanje se je toraj vršilo med Veliko nočjo. Kar je očitil inž. Uhlir dr. Rostoharju, je najmanj prestopok tatvine. Ako hoče kdo, ki kaj takega očita, biti prost, mora izvesti dokaz resnice. Inž. Uhlir je sicer nastopil z dokazom resnice, ki se mu ni posrečilo. Freywald, zaslišan kot priča, je potrdil, da si je inž. Uhlir tisti dogodek zapisal na dve »feldpostkarti«, vendar je bilo to, kar je zapisal, tendenčno zavito. Nikjer ni dokazano, da bi si dal dr. Rostohar po vojaki nositi blago na dom, dotična vojaka bi se bila gotovo izgovorila na častnika in rekla, da sta res nesla, ker bi tako odvalila od sebe krivdo. Zaslišana pri vojaškem sodišču sta rekla, da sta res nesla perilo, toda nista omenila, da jima je to naročil dr. Rostohar; pač sta se pa sklicevala na poročnika Sitarja, ki je rekel, da so vojakom takrat dovoljevali častniki jemati perilo. V tem slučaju se ni niti popolnoma posrečilo dokaz verjetnosti, kateri pa tu ne pride v poštev. Kazen je odmeriti od enega do šest mesecev, olajševalno je, ker je inž. Uhlir neoporečen, obtežljivo, da je dejanje ponavljal. Priznanje ne pride v poštev, ker ni v zvezi s kesanjem, olajšljivo je pa dalje, ker je bil po Freywaldu zapeljan. Kazen se mu zato odmeri na en teden zapor, katerega sem, njegovemu premoženju primerno, spremeni na 5000 K denarne globe.

Glede nadaljnjih očitkov od tistih 25 milijonov ne vé nobena priča, kdaj je inž. Uhlir govoril. Dr. Ramovš ji pri prvi razpravi rekel, da je govoril to rajši v drugi kakor v prvi polovici februarja, nakar je bil pozoren že v prvi razpravi sodnik dr. Lajovic. Včeraj je pa rekel dr. Ramovš, da je morda govoril to tudi decembra. Inž. Uhlir je rekel, da bo reč ovdal. Raport, katerega je spisal v zadevi, je datiran 23. decembra, obtožnice je bila vložena 29. aprila 1919: kaznjivost je zato ugasnila.

II. Kar tiče očitka 141.000 K je ta očitke izražen v pripravljalnem spisu z dne 11. avgusta 1919, katerega ni podpisal inž. Uhlir, marveč je pisana vloga s pisalnim strojem. Signaliral jo je dr. Vodusek: Če je kaj krivde, ne zadene ta inž. Uhlir, marveč pade na njegovega zagovornika.

— **Občinski kruh v Dubrovniku.** Ker so peki v Dubrovniku zahtevali previsoke cene za kruh, je mestna občina začela peči kruh v lastni upravi v vojaških pečeh.

— **Treznostni dan na hrvatskih šolah.** Dan 8. t. m. je bil na hrvatskih šolah posvečen treznostni misli. Profesorji in zdravniki so predavali o škodljivosti alkohola.

— **Boj proti alkoholu v Bosni.** Pobratimska, poljedelska in dobrovoljska Zveza ter odbor »Prosvete« v Bosni, so začeli boj proti alkoholu in zahtevajo od oblasti, da se omeji prodaja alkoholnih pijač.

— **Mrtvo in sežgano dete** je našel železniški čuvaj Ivan Margon pri Črnem Potoku. Dete je bilo vrženo iz vlaka. Dete je bilo moškega spola in približno 3 do 4 meseca staro.

— **Iz Lamušan pri Ptuj.** Ivan Pisek in Edvard Fock sta služila pri pl. Francu Rimlu v Lamušanih, toda službo sta zapustila brez odgovodi in odnesla s seboj obleke in drugega blaga v vrednosti 4920 kron.

— **Vlom v Zrkovcih pri Teznu.** Vlomljeno je bilo v hišo posestnice Marije Zveinčerjeve. Vlomilec je odnesel veliko razne robe. Osumljen je vloma Jos. Frass.

— **Lancovo pri Radovljici.** Blaga v vrednosti 6226 kron so odnesli vlomilci iz hiše hlapca Pavla Markelja na Lancovem pri Radovljici.

— **Vlom v tovarno eternita v Laškem.** Vlomljeno je bilo v zgoraj omenjeno tovarnico. Tatovi so odnesli 2 gonilna jermena, eden je 12 m dolg in 9 cm širok, drugi je 6 m dolg in 8 cm širok. Vrednost 10.000 kron. Nagrada: za izsleditev brez jermenov 500, za jermena posebej 1500 K.

Ljubljanske novice.

Ij **Poroka.** Danes sta se poročila g. dr. Ivan Stanovnik z gđ. Anko Jegličevo in g. Narte Velikonja z gđ. Ivanko Jegličevo. Poročil je oba pa-

ra njihov stric prevz. škof ljubljanski. Bilo srečno!

Ij **Umri** je v nedeljo v tukajšnji bolnici g. Pavel Grigorjevič-Statkovič, doktor medicine, profesor fiziologije, lastnik privatne medicinske fakultete itd. v Moskvi. Pogreb bo v torek ob 10. popoldne iz dež. bolnice. N. p. v m!

Ij **Dijaško orlovsko okrožje** vabi na slavnost, ki se vrši 16. t. m. v Ljubljani. Razen javne telovadbe ob 4. popoldne na rakovniški terasi, bo zvečer ob 8. komerz v veliki dvorani Uniona. Dijaki-Orli pričakujejo od našega občinstva, da skaže svoje simpatije do njih dejansko z obilno udeležbo pri telovadbi in na komerzu. Bog živi!

Ij **»Ne znam meseca in dana, ko sem bil rojen!«** pravi Crnogorec Marko Strugar, ki se zagovarja pred okr. sodnikom g. Avsecem zaradi vlačuganja. Invalid je, seljak je bil; ko je prišel v Ljubljano, je imel 300 kron. Iskal je dela; prišel je v Ljubljano, kjer je beračil. V Zagorju je iskal dela, pa ga ni dobil, ker ima roko pokvarjeno. V srbski vojski je tudi služil. Strugarju manjkajo na desni roki štirje prsti in tudi del palca in roke v zapestju ne more pregibati. Sicer pa je čedno obklečen in počesan. Sodnik je Strugarja oprostil.

Ij **Poškusi vlom v uradniško menzo.** Ponoči 7. t. m. ob 1. sta neki vojak v družbi s civilistom vlomila v kuhinjo uradniške menze v Narodnem domu. Kuhinja je v prvem nadstropju, poleg nje spe služkinje, katere so slišale ropot, se zbudile in pričele kričati. Vlomilca sta na to pobegnili. Odnesele nista ničesar.

Ij **Kakor srake so kradli v Pollakovi tvornici.** Detektivni policijskega ravnatelstva so pazno sledili vsem stopinjam oseb, katere so bile osumljene. Smotrenemu delu se je posrečilo, da so tatove aretirali.

Razne novice.

r **Rdeči milijonarji.** Da je mnogo ljudi, ki se delajo proletarce, znotraj »rdečih«, dasi premorejo milijone, vemo že zdavna. Ali manj znano je, da so milijonarji tudi med rdečimi Indijanci. Tak unikum je Jackson Barnett. Ta preprosti rdečekovec ne zna ne pisati, ne brati. Velikansko bogastvo si je pridobil iz petrolejevega vreleca, ki so ga odkrili na njegovem zemljišču.

Aprovizacija.

a **Mestni magistat v Ljubljani** v sporazumu z odsekom za prehrano dovoljuje, da smejo mesarji v mesnicah z ozirom na večje režijske stroške prodajati goveje meso I. vrste po 28 K in II. vrste po 26 K. Cene na stojnicah ostanejo iste, kakor so bile do sedaj, to je I. vrste 26 K in II. vrste 24 K.

a **»Vnovčevalnica za živino in mast«** opozarja cenjeno občinstvo, da ima v zalogi večjo množino jajec, ki jih prodaja v svoji trgovini v Stritarjevi ulici po 1 K 15 vin. za komad. Vsaka stranka more dobiti do 50 komadov.

a **Splošna gospodarska zadruga za Slovenijo v Ljubljani.** V torek dne 11. maja se prične zopet deliti sledeča živila: mast, slanina, olje, kis, testenine, cikorijska, ješprenj, kava, žitna kava, prekajeno meso, med, koruzni zdrob, pšenični zdrob in sol. Nadalje se dobi tudi milo, sveče, pralni prašek, Sidolin in krtače za ribati. Cena in določena množina posameznega blaga so razvidne pri vходу v prodajalno. Posodo za olje, kis in med je prinesiti s seboj. Delitveni red je sledeči: V torek 11. maja št. 1—150, v sredo 12. maja 151—300, v petek 14. maja 301—450, v soboto 15. maja 451—600, v ponedeljek 17. maja 601 do 750, v torek 18. maja 751—1000, v sredo 19. maja 1001—1150, v četrtek 20. maja 1151 do konca, v petek 21. maja in soboto 22. maja zamudniki.

Narodno gledališče.

Opera.

10. maja, ponedeljek: Zaprtó.
11. maja, torek: »Trovatore«. Abon. E. D.
12. maja, sredo: »Poljska kri«. Abon. D.
13. maja, četrtek: »Trovatore«. Izven ab.
14. maja, petek: »Poljska kri«. Abon. B.
15. maja, sobota: »Faust«. Abon. A.
16. maja, nedelja: »Jevgenij Onjegin«. Izven abon.

Drama.

10. maja, ponedeljek: »Sneg«. Abon. C.
11. maja, torek: »Za narodov blagor«. (V prid akademski menzi. Igrajo akademiki.)

Narodnogospodarski esej. Spisal dr. A. Gosar, cena z drag. dokl. vred 7 K 20 vin., je ravnokar izšla v zalogi Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani in bomo o njej še natančneje spregovorili.

Odgovorni urednik Jože Rutar.
Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«.
Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.